

Реферат на тему: "Микола Хвильовий, життя та творчість"

Микола Хвильовий

Микола Хвильовий

Невже я зайвий чоловік тому,
що люблю безумно Україну?

(М. Хвильовий)

13 грудня 1893р. в селі Тростяниці (тепер Сумщина) в сім'ї вчителів народився Микола Григорович Фітільов.

Навчається у початковій школі, гімназії, з 6-го класу якої виключений за участь у революційній організації.

1916р. — фронти першої світової війни, член дивізійної ради солдатських депутатів.

1917р. — член компартії України, активна участь у громадянській війні в лавах Червоної армії.

1919р. — у Харкові, вийшло друком три збірки поезій, 1921р. до літератури, української культури і державотворчих змагань увійшов як Микола Хвильовий.

1923р. — збірка прозових творів "Сині етюди" ("Редактор Карк", "Кіт у чоботях", "Солонський Яр", "Легенда", "Свиня", "Чумаківська комуна").

1924р. — збірка оповідань "Осінь" ("Елегія", "Я (Романтика)", "Силуети", "На глухім шляху" та ін.), повість "Санаторна зона". Ці публікації і громадянська активність зробили Хвильового центральною постаттю в літературному процесі 20х років.

Микола Хвильовий у перші пореволюційні роки був одним із найпопулярніших письменників. Його вірші і новели вміщувались у шкільні підручники і хрестоматії, його пісні співав народ...

І раптом все це, як і його твори, було зачинено за сімома замками, його ім'я викреслювали із національних енциклопедій. Оцінка його постаті була однозначною, добре відрегагованою, її дав Сталін. Слова вождя воістину стали дороговказом для "синів" — літературознавців, які задурманювали голови читачам. Безглуздість звинувачень була очевидною, але хто тоді осмілювалися б їх спростувати?

20 листопада 1925р. — разом з однодумцями створює літературну організацію ВАПЛІТЕ (Вільна академія пролетарської літератури); літературна дискусія 1925-1927рр., яка від питання про якість літературних творів, порушеного Хвильовим, швидко перейшла на ідеологічні засади і принципи розвитку української культури: "Ми визнаємо українське відродження за необхідний і неминучий етап". Микола Хвильовий.

26 квітня 1926р. — лист Йосипа Сталіна до Генерального секретаря ЦК КП(б)У Лазаря Кагановича, де критикується нарком освіти Олександр Шумський, який "неправильно розуміє українізацію і не зважає на цю останню небезпеку". Сталін також пише: "...цей рух... може набрати місцями характеру боротьби за відчуженість

української культури і української суспільності від культури і суспільності загальнорадянської, характеру боротьби проти "Москви" взагалі, проти росіян взагалі, проти російської культури та її найвищого досягнення — ленінізму. ...Я маю на увазі такий усім відомий факт, як статтю відомого комуніста Хвильового в українській пресі. Вимога Хвильового "негайної дерусифікації пролетаріату" на Україні, його думка про те що "від російської літератури, від її стилів українська поезія мусить якомога швидше тікати", його заява про те, що "ідеї пролетаріату нам відомі і без московського мистецтва", його захоплення якоюсь месіаністичною роллю української "молодої" інтелігенції, його смішна й немарксистська спроба відірвати культуру від політики — все це й багато іншого в устах українського комуніста звучить тепер більше ніж дивно...

Тільки в боротьбі з такими крайнощами можна перетворити відроджену українську культуру й українську суспільність в культуру і суспільність радянську". Йосип Сталін.

14 січня 1928р. ВАПЛІТЕ змушена "самоліквідуватись".

1927р. — роман "Вальдшнепи", III частина якого знищена урядовими органами.

Трактат "Україна чи маларосія?", опублікований лише 1990р.: "...незалежна україна не тому, що цього хочемо ми, комуністи, а тому, що цього вимагає залізна і непереможна воля історичних законів".

1933р. — поїздка по селах, де на власні очі бачить голодомор як найбільш переконливий "аргумент" сталінського виховання українців.

Травень 1933р. — арешт Михайла Ялового, друга й однодумця, колишнього президента ВАПЛІТЕ.

"Наділений чутливою інтуїцією, письменник гарячково шукає виходу із катастрофічної ситуації, породженої, наростаючою хвилею репресій, вимиранням мільйонів українських селян, поширенням недовіри і підозри в суспільстві. Шукає і не знаходить. Бо не бачить виходу з цієї ідеологічної пастки, в яку він, комуніст, потрапив, натхненно довірившись гуманістичним ідеалам Революції". Микола Жулинський.

Кілька разів Микола Хвильовий пробував зняти з себе жорстокі і небезпечні звинувачення. Адже його не чули і не хотіли чути.

13 травня 1933р., зібравши друзів, Микола Хвильовий застрелився. Так закінчила свої рахунки з життям людина, яка тричі була під розстрілом.

Посмертна записка:

Арешт ЯЛОВОГО — це розстріл
цілої генерації... За що?

За те, що ми були найщирішими
комуністами? Нічого не розумію.

За генерацію Ялового відповідаю
перш за все я, Микола Хвильовий.

"Отже", як говорить Семенко...

ясно.

Сьогодні прекрасний сонячний день.

Як я люблю життя — ви й не
уявляєте. Сьогодні 13. Пам'ятає,
як я був закоханий у це число?

Страшенно боляче.

Хай живе комунізм.

Хай живе соціалістичне будівництво.

Хай живе комуністична партія.

"...Він свято вірив у можливість рідкісного шлюбу, у можливість неймовірного єднання. Він вірив, що вільна, незалежна суверенна держава Україна, яку він виборював усією суттю, усім життям, може бути пошлюблена з червоним, справжнім, непідробним, справді ленінським комунізмом". Іван Драч.

Мабуть жодна література не мала такого запеклого ворога. Кількість разів мінялись портрети вождів, сталінські холоди змінилися хрущовською відлигою і важким застоєм, а ворог української літератури і всього українського народу лишався один — Микола Хвильовий.

У житті ми ніколи не бачили ні творів Миколи Хвильового, ні його портретів, ні його життєпису, ні гасел, проголошуваних ним. Лише читали підручники, монографії, енциклопедичні статті — й мусили приймати все на віру. І. Білецький зазначив в журналі "Червоний шлях": "Микола Хвильовий — основоположник української радянської літератури і української прози."

Він нічого не боявся, нічого не цурався. Визнавав помилки, бо помилявся. Мав загонисту, шалену і неймовірно чесну душу.

Йому присвятили вірші В. Сосюра, М. Рильський, В. Стефаник — новелу "Мережа".

Через два місяці після похорону його могилу зруйнували і тільки недавно знайшли.

Перечитуючи його біографію, переконуємося, що він вірив у те, що ми, його майбутні читачі, зрозуміємо його.